YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
1 päivänä heinäkuuta 1969 *

Asiassa 24/68,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään Sandro Gaudenzi, prosessiosoite Luxemburgissa c/o komission oikeudellinen neuvonantaja Émile Reuter, 4 boulevard Royal,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään täysivaltainen lähettiläs Adolfo Maresca, avustajana valtionasiamiehen sijainen, asianajaja Pietro Peronaci, prosessiosoite Luxemburgissa Italian suurlähetystö,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kantanut tilastomaksuksi kutsuttua maksua muihin jäsenvaltioihin viedyistä tavaroista edellä mainitun perustamissopimuksen 16 artiklan vastaisesti ja koska se on kantanut muista jäsenvaltioista tuoduista tavaroista, joita tietyistä maatalouden yhteisistä markkinajärjestelyistä annetut neuvoston asetukset koskevat, tilastomaksuksi kutsuttua maksua edellä mainittujen asetusten vastaisesti,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. Trabucchi ja J. Mertens de Wilmars (esittelevä tuomari), tuomarit A. M. Donner, W. Strauß, R. Monaco, P. Pescatore,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: K. Roemer,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Komissio on nostanut perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti kanteen, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 16 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on kantanut tilastomaksua muihin jäsenvaltioihin viedyistä tavaroista.

2 Samassa kanteessa pyydetään myös toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan sekä asetusten N:o 120/67/ETY 21 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 121/67/ETY 19 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 122/67/ETY 13 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 123/67/ETY 13 artiklan 1 kohdan, asetuksen (ETY) N:o 804/68 22 artiklan 1 kohdan, asetuksen (ETY) N:o 805/68 22 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 359/67/ETY 23 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 136/66/ETY 3 artiklan 1 kohdan säännösten ja määräysten mukaisia velvoitteitaan, koska se on kantanut tilastomaksua muista jäsenvaltioista tuoduista sellaisista tavaroista, joista säädetään tietyistä maatalouden yhteisistä markkinajärjestelyistä annetuissa neuvoston asetuksissa.

Vaikutukseltaan vastaavan maksun käsite

3 ETY:n perustamissopimuksen 9 artiklan mukaan yhteisön perustana on tulliliitto, joka perustuu siihen, että tullit ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

Perustamissopimuksen 12 artiklan mukaan uusien vienti- tai tuontitullien taikka vaikutukseltaan vastaavien maksujen käyttöönotto on kielletty.

Perustamissopimuksen 13 ja 16 artiklan mukaan jäsenvaltioiden väliset, voimassa olevat tuonti- ja vientitullit sekä vaikutukseltaan vastaavat maksut

on poistettava noudattaen kyseisissä määräyksissä vahvistettuja määräaikoja ja yksityiskohtaisia sääntöjä.

4 Edellä mainittujen artiklojen sijainti perustamissopimuksen yhteisön perustaa käsittelevän osan alussa, 9 artiklan sijainti aivan tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevan osaston alussa sekä 12, 13 ja 16 artiklan sijainti tullien poistamiselle omistetussa jaksossa, ovat riittävä osoitus niihin sisältyvien kieltojen olennaisesta merkityksestä.

Kyseiset kiellot ovat niin tärkeitä, että perustamissopimuksessa pyritään sulkemaan pois kaikki niiden täytäntöönpanoon mahdolliset liittyvät puutteet sen estämiseksi, että kieltoja kierrettäisiin erilaisilla tulli- tai verotustoimenpiteillä.

5 Tämän vuoksi 17 artiklassa täsmennetään, että 9 artiklassa määrätyt kiellot koskevat myös fiskaalisia tulleja.

Perustamissopimuksen 95 artiklassa, jonka paikka on sekä yhteisön politiikalle omistetussa osassa että veroja ja maksuja koskevia määräyksiä käsittelevässä luvussa, pyritään kiellolla, joka koskee korkeampien sisäisten maksujen määräämistä tuontitavaroille kuin kotimaisille tuotteille, estämään kieltojen sellaiset väärinkäytökset, jotka voidaan tehdä mahdollisiksi verotustoimenpiteillä.

6 Perustamissopimuksen tulleja koskevassa kiellossa ei tehdä eroa tavaroiden välillä sen mukaan, kilpailevatko ne tuojamaan tuotteiden kanssa vai eivät.

Tulliesteiden poistamisella ei pyritä yksinomaan niiden tarjoaman suojan poistamiseen, vaan perustamissopimuksessa pyritään päin vastoin antamaan tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista koskevalle säännölle yleinen merkitys ja vaikutus tavaroiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi.

7 Kyseisestä järjestelmästä kokonaisuudessaan ja jäsenvaltioiden välillä liikkuviin tavaroihin sovellettavia tulleja koskevan kiellon yleisestä ja ehdottomasta luonteesta seuraa, että tullit kielletään riippumatta tavoitteesta, jonka vuoksi ne on määrätty, tai niistä saatujen tulojen käyttötarkoituksesta.

Kyseinen kielto perustuu siihen, että pienikin valtion rajojen ylityksen perusteella määrättävä taloudellinen rasitus on este tavaroiden liikkuvuudelle.

8 Ulottamalla tulleja koskeva kielto vaikutukseltaan vastaaviin maksuihin pyritään näiden tullien kaupalle muodostamia esteitä koskevaa kieltoa täydentämään lisäämällä sen tehokkuutta.

Näiden kahden toisiaan täydentävän käsitteen käytöllä pyritään siten välttämään taloudellisten rasitusten määrääminen jäsenvaltioiden välisessä kaupassa sen perusteella, että yhteisön sisällä liikkuvat tavarat ylittävät valtion rajan.

9 Sen toteamiseksi vastaako maksu vaikutukseltaan tullia, on vaikutusta tarkasteltava ottaen huomioon tavoitteet, jotka perustamissopimuksen osissa, osastoissa ja luvuissa, joihin 9, 12, 13 ja 16 artikla kuuluvat, asetetaan erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden suhteen.

Kotimaisille tai ulkomaisille tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on perustamissopimuksen 9, 12, 13 ja 16 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli; asia on näin riippumatta veron tai maksun määrän vähäisyydestä, nimikkeestä ja kantamistavasta, vaikka sitä ei kanneta valtion hyväksi, vaikka sillä ei ole mitään syrjivää tai suojaavaa vaikutusta ja vaikka tuote, josta maksu kannetaan, ei kilpaile kotimaisten tuotteiden kanssa.

10 Kaikista edellä mainituista määräyksistä ja niiden suhteesta perustamissopimuksen muihin määräyksiin seuraa, että uusia tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskeva kielto, joka liittyy tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteeseen, on olennainen sääntö, josta ei sallita poikkeuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen muiden määräysten soveltamista.

11 Tässä suhteessa 95 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen määräyksistä seuraa, että vaikutukseltaan vastaavan maksun käsitteeseen eivät kuulu maksut, jotka valtion sisällä määrätään samoin edellytyksin samanlaisille tai verrattavissa oleville kotimaisille tuotteille tai jotka, jos tällaisia tuotteita ei ole, joka tapauksessa ovat yleisiä sisäisiä maksuja, tai joilla pyritään tasoittamaan tällaiset sisäiset maksut perustamissopimuksessa määrätyissä rajoissa.

Vaikka ei ole mahdotonta, että tietty tosiasiallisesti suoritettu palvelu voidaan tietyin edellytyksin maksaa kyseiseen palveluun suhteutetulla vastasuorituksella, tämä voi koskea ainoastaan yksittäisiä tapauksia, jotka eivät saa johtaa perustamissopimuksen 9, 12, 13 ja 16 artiklan määräysten kiertämiseen.

Riidanalainen maksu

12 Vastaaja väittää aluksi, että komissio on väärin perustein jakanut tilastomaksun kahdeksi erilliseksi käsitteeksi, joista toinen liittyy tuontiin ja toinen vientiin, vaikka riidanalaisen maksun oikeudellista luonnetta arvioitaessa olisi syytä ottaa huomioon sen tosiasiallinen luonne eikä jakaa sitä kahdeksi erilliseksi maksuksi.

Vastaajan mukaan tilastomaksun määrääminen tavaroiden jokaiselta rajanylitykseltä erottamatta toisistaan vientiä ja tuontia tai kotimaisia ja ulkomaisia tavaroita poistaa mahdollisuuden pitää maksua vaikutukseltaan tullia vastaavana, koska kotimaista tuotantoa suojaavan vaikutuksen tai syrjivän vaikutuksen mahdollisuus on suljettu pois.

13 Komissio sen sijaan pitää riidanalaista maksua kahtena erillisenä maksuna, joista toinen vastaa vaikutukseltaan tuontitullia ja toinen vientitullia ja joilla on suojaava tai syrjivä vaikutus, vaikka se olisi vähäinenkin.

14 Sillä seikalla pidetäänkö riidanalaista maksua yhtenä kokonaisena vai kahtena erillisenä maksuna, eli vientimaksuna ja tuontimaksuna, ei ole merkitystä riidanalaisen maksun perustamissopimuksen mukaisen määrittelyn kannalta.

Maksun määrääminen yleisesti kaikista rajanylityksistä vaikeuttaa perustamissopimuksen tavoitteena olevaa vuorovaikutusta, ja siten sillä on tullia vastaava vaikutus tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen.

Maksettavan määrän vähäisyys ei voi vaikuttaa maksun määrittelyyn perustamissopimuksen periaatteiden perusteella, koska perustamissopimuksessa ei sallita määrällisen perusteen korvaamista veron luonteesta johtuvilla perusteilla maksujen laillisuuden valvomiseksi.

15 Italian hallitus väittää myös, että riidanalainen maksu on vastasuoritus palvelusta eikä sitä tämän vuoksi voida pitää vaikutukseltaan tullia vastaavana maksuna.

Italian hallituksen mukaan kyseisen tilaston tavoite on määritellä täsmällisesti tavaroiden tosiasiallinen liikkuminen ja sen aiheuttamat markkinatilanteen muutokset.

Tällä tavoin annettujen tietojen ehdoton täsmällisyys asettaa tuojat parempaan

kilpailutilanteeseen Italian markkinoilla, kun taas viejät saavat saman edun ulkomailla.

Taloudellisten toimijoiden näin saamat erityiset edut ovat peruste sille, että toimijat rahoittavat tämän julkisen palvelun sekä osoitus siitä, että riidanalainen maksu on luonteeltaan korvaus.

16 Kyseiset tilastotiedot hyödyttävät talouselämää kokonaisuudessaan sekä muun muassa toimivaltaisia viranomaisia.

Vaikka tilastotiedoilla parannetaan erityisesti tuojien ja viejien kilpailuasemaa, esillä olevassa asiassa on kuitenkin kyse niin yleisluonteisesta ja niin vaikeasti arvioitavasta edusta, että riidanalaista maksua ei voida pitää tietystä tosiasiallisesti annetusta edusta vastasuorituksena maksettuna korvauksena.

17 Edellä olevat perustelut osoittavat, että riidanalainen maksu on perustamissopimuksen 16 artiklan vastainen siltä osin kuin se koskee vientiä.

18 Mitä tulee muista jäsenvaltioista tulevien yhteistä markkinajärjestelyä koskevien asetusten alaisten tuotteiden tuonnissa kannettavaan tilastomaksuun kyseisten asetusten edellä mainituissa säännöksissä kielletään tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kantaminen yhteisön sisäisessä kaupassa.

Perustamissopimuksen 9, 12 ja 13 artiklaan sisältyvä "tullin" käsitteeseen liittyvä "vaikutukseltaan vastaavan maksun" käsite toistetaan edellä mainituissa asetuksissa.

Kyseisiin asetuksiin ei sisälly mitään sellaista, jonka perusteella voidaan katsoa, että niillä pyritään antamaan kyseiselle käsitteelle eri merkitys kuin sillä on itse perustamissopimuksessa, erityisesti koska kyseisissä asetuksissa, siltä osin kuin niissä otetaan huomioon maataloustuotteiden yhteismarkkinoiden perustamisen erityiset edellytykset, pyritään samoihin tavoitteisiin kuin perustamissopimuksen 9–13 artiklassa, jonka soveltamista ne koskevat.

19 Perustamissopimuksen 189 artiklan mukaan kyseiset asetukset ovat kaikilta osiltaan velvoittavia ja niitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Koska vastaaja on rikkonut kyseisiä määräyksiä se ei ole noudattanut perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Oikeudenkäyntikulut

27 Työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Vastaaja on hävinnyt asian.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 3, 9, 12, 13, 16, 38, 169 ja 171 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on hylännyt muut laajemmat tai vastakkaiset vaatimukset ja antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Italian tasavalta ei ole noudattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 16 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on kantanut 26.6.1965 annetun tasavallan presidentin asetuksen n:o 723 42 pykälän mukaista maksua yhteisön muihin jäsenvaltioihin viedyistä tavaroista.**

2) **Italian tasavalta ei ole noudattanut ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan sekä asetusten N:o 120/67/ETY 21 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 121/67/ETY 19 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 122/67/ETY 13**

artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 123/67/ETY 13 artiklan 1 kohdan, asetuksen (ETY) N:o 804/68 22 artiklan 1 kohdan, asetuksen (ETY) N:o 805/68 22 artiklan 1 kohdan, asetuksen N:o 359/67/ETY 23 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 136/66/ETY 3 artiklan 1 kohdan säännösten ja määräysten mukaisia velvoitteitaan, koska se on muista jäsenvaltioista tulevassa tuonnissa kantanut 26.6.1965 annetun tasavallan presidentin asetuksen n:o 723 42 pykälän mukaista maksua tavaroista, joista säädetään tietyistä maatalouden yhteisistä markkinajärjestelyistä annetuissa neuvoston asetuksissa.

3) **Vastaaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Lecourt Trabucchi Mertens de Wilmars

Donner Strauß Monaco Pescatore

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä heinäkuuta 1969.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti